

Potop ruske vojne ladje.

Iz Berolina se uradno poroča: Dne 11. oktobra ob 2. uri popoldne je potopil v Finskem zalivu nemški podmorski čoln rusko križarko „Palada“. Križarka se je z moštvo vred takoj potopila.

Razne novice.

* **Skofova zahvala.** Predsedstvo Kmečke Zveze in Krščansko-Soc. Zveze je prevz. g. knezoškofu dr. M. Napotniku povodom 25letnice skofovauja poslalo spoštljivo čestitko, na kar je dobilo ta pomenljiv in lep odgovor, ki bo gotovo zanimal in razveselil mnogotisočere pristaše naših organizacij: „Mnogotisočislani gospod poslanec! Po prijaznem dopisu iz državne zbornice na Dunaju z dne 28. septembra 1914 ste mi častili gospod poslanec v svojem in svojih gospodov tovarišev imenu ter kot zastopnik Kmečke in pa Krščansko-Socialne Zveze čestitali k 25letnici mojega skofovauja. Znano vam je, da sem odpoval vse nameravane zunanje slovesnosti, kajti zdaj je preršen čas, v katerem moramo pomnožiti svoje molitve za predragega cesarja, za ljubo Avstrijo, za hrabrenjene banitelje, za časten in blagodejen mir. Vendar pa izrečem vam in vsem, v katerih imenu ste me pozdravili, iskreno zahvalo, ker ste s tem pokazali vdanost do svete katoliške Cerkve. Dokler se boste dali voditi po katoliških načelih, tako dolgo bo Vaše delo blagoslovljeno in bo služilo v pravi prid in blagor ljudstvu in avstrijski domovini. Sicer pa naj vsedobri Bog blagoslovi Vaša prizadevanja. -- V Mariboru, dne 10. oktobra 1914.

† **M i h a e l, knezoškof.**

* **Visok obisk pri ranjenih.** V torek, dne 13. oktobra, je obiskal naš prevzvišeni g. knezoškof ranjence, ki so nastanjeni v kn.-šk. dijaškem semenišču, c. kr. gimnaziji in na učiteljsku. Vsakega ranjenca je prijazno ogovoril in primerno obdaril.

* **Vojni kurat Kociper** piše vč. g. ravnatelj Zidanseku dne 2. oktobra z bojišča: Prečastiti gosp. ravnatelj! Bili smo v grozovitih bitkah, izgub imamo veliko. Jaz sem, hvala Bogu in Mariji, ostal nepoškodovan. Pretekli teden sem bil hudo bolan v trebuhu, da nisem mogel jahati, dasi sem že dober jezdec. Moj konj „R. s.“ je precej shujšal. Prvega oktobra sem služil sveto mašo in pridigoval našemu vojaštvu. V strašnem bitki tavamo okrog. Udane poklone in pozdrave!

* **Duhovniška vest.** Minorit č. g. o. Lucij Šellinšek je prestavljen na župnijo Wenzersdorf na Nižje-Avstrijskem. — Kot c. in kr. vojna kurata sta vpoklicana č. g. dr. Anton Jehart, nemški pridigar v Celju, in Josip Pinter, mestni kaplan v Celju.

* **S severnega bojišča** (vojna bolnišnica št. 1-3, vojna pošta 65) je našemu premil. g. knezoškofu gospod c. in kr. vojaški zdravnik dr. Lavr. Köhrer z dopisnico od 8. oktobra 1914 v prirčnih besedah čestital k 25letnici skofovauja. Imenovani višji zdravnik generalnega štaba je pred letom naše gg. bogoslovce poučeval o postrežbi bolnikov in je v Mariboru v najboljšem spominu.

* **Trije duhovniki v vojnem ujetništvu.** Po poročilih z bojišča se nahajajo sedaj trije avstrijski vojaški duhovniki v vojnem ujetništvu. Med temi je tudi bivši državni poslanec, sedaj ministerialni uradnik, dr. Drexler, kateri se je prostovoljno prijavil za vojnega kurata k trolskemu polku cesarskih lovcev št. 2. Da je že toliko katoliških duhovnikov v vojnem ujetništvu, priča, da se duhovniki ne strašijo nobenih vojnih težav in grede celo v prve bojne vrste, da podelijo zadnja tolažila ubogim ranjenecem. — V avstrijski armadi je sedaj 1100 vojaških duhovnikov. Zadnji teden jih je bilo na novo vpoklicanih zopet 96, kateri opravljajo svojo težavno službo med kontumacijskimi postajami ter v vlakih, ki vozijo ranjence z bojišča. Dne 11. oktobra je bilo v bolnišnici za vojake, ki so oboleli za kužnimi boleznimi, odposlanih z Avstrijskega in Ogrskega zopet 20 duhovnikov. — Z Dunaja smo od verodostojne strani dobili poročilo, da je 16 vojaških duhovnikov, o katerih se ne ve, ali so padli ali pa so v vojnem ujetništvu.

* **Obrekovanje slovenskih duhovnikov.** Razni sovražniki katoliške cerkve so resni vojski čas porabli za brezobzirno hujskarijo zoper slovensko duhovščino. V tem oziru je bil najhujši napad graškega vseučilišnega profesorja abstinente dr. Udeja. V praškem listu „Bonifatius-Korrespondenz“ je objavil ta mož svoja obrekovanja. Danes pa bomo v oktobrovih številkah tega lista, da preklekne, prisiljen od Lavantskega obrambnega društva 17 lažljivih trditve o slovenski duhovščini.

* **Izpred celjskega sodišča.** Celjski list „Deutsche Wacht“ je prinesel po listu „Tagespost“ članek, v katerem očita poslancu dr. Korosecu med raznim drugim tudi, da je ubežal v Švico. Dr. Korosec je vložil po dr. Benkoviču tožbo proti „Deutsche Wacht“. Dne 8. oktobra se je vršila obravnava, toda urednik „Deutsche Wacht“ ni nastopil dokaz resnice. Bil je radi zanemarjanja dolžne pozornosti obsojen na 200 K globe.

* **Izpred deželnoobrambnega sodišča.** Iz Grada se poroča: Nadalje so se izpuščeni: Frano Škof, kaplan v Kamnici, Miroslav Volčič, župnik v Breznu, Andrej Bračič, župnik v Lembahu, Ivan Razbortnik, kaplan v Jarenini, Ludvik Stancer, četrtišolec v Jarenini, D. Tombah, trg. iz St. Vida pri Ptuj. Ivan Hlebič, posestnik pri Sv. Križu nad Mariborom, nadučitelj Jakob Kopic od Sv. Lenarta v Slov.

goricah, organist Jakob Cafuta v Kamnici, poštni uradniki Fr. Zmazek, A. Vaupotič in J. Siebenreich, nadučitelj Franc Krajnc od Sv. Barbare pri Mariboru, Anton Novačan, pisatelj v Celju — Ob sklepu uredništva se izvemo, da so nadalje izpuščeni: gospa Godec, učiteljica v Lembahu, gospod Godec, učitelj v Lembahu in Kristof, sollicitator pri dr. Fermevcu v Pruju.

* **Beg iz Egipta.** Angleži pritiskajo z novo silo na Egipt, da bi začel sovražnosti nasproti Avstrijem in Nemcem. Zato so zapustile tudi č. solske sestre iz Maribora, ki so imele v Aleksandriji v Egiptu avstrijsko šolo, svojo nasebino ter se vozijo na neki italijanski ladji proti domovini.

* **Rumunski kralj umrl.** V soboto, dne 10. t. m., je umrl rumunski kralj Karol v starosti 75 let. Bil je iz rodovine Hohenzollern, toda iz rodu, ki je ostal katoliški. Ker ni zapustil otrok, mu je naslednik njegov nečak princ Ferdinand, star že 49 let, ki je oženjen s princezino Marijo iz hiše Sachsen-Koburg in Gotha. Ministri in vojaštvo je novemu kralju Ferdinandu že prislego zvestobo.

* **Proti morilem Franca Ferdinanda.** V ponedeljek, dne 12. oktobra, se je začela v Sarajevu obravnava proti morilem bivšega prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda in njegove soproge vojvodinje Zoije pl. Hohenberg. Obtožencev je 22, obtožnica obsega 37 strani. Državni pravdnik predlaga, da se Princip in vsi, ki niso več mladoletni, kaznujejo s smrtjo, mladoletni zarotniki pa z ječo od 10 do 20 let. Po izpovedbah zarotnikov je dokazano, da je načrt umora zasnovala „Narodna Obrana“, duševna voditeljica umora sta pa major Tankošič in uradnik Ciganovič.

* **Pozdrav iz ogrske bolnišnice.** G. Fr. Svenšek, organist v Cirkoveah, nam piše iz Sopronja na Ogrskem: „Naznanjam vam, dragi gospod urednik, da sem prestal hude in strašne boje tamkaj ob ruski meji. Po božji volji se sedaj nahajam ranjen v tukajšnji bolnišnici. Rana na nogi mi hitro celi in v par dneh vzhva grem na dopust, da pozdravim svoje domače. Praznovali smo tudi tukaj roženvenško nedeljo s tem, da smo imeli sv. mašo v sredi bolniške dvorane. In mene je zadela ta sreča in čast, da sem zamogel pri daritvi sv. maše igrati na harmoniji in popevati. Navzočih je bilo čez 300 ranjencev, častnikov in nekaj mestnih gospej. Po evangeliju je bil nagovor za vojake v nemškem in madžarskem jeziku. Po sv. maši smo pa skupno zapeli avstrijsko himno v slovenskem in nemškem jeziku. Ko je bila sv. maša končana, bile so solzne oči vseh navzočih. Ta dan ostane meni in vsem pričujočim v trajnem spominu. — Ostanite nam zdravi, g. urednik!“

* **Nekaj o naših listih.** Naš somišljenik od Velike Nedelje nam piše: S „Slov. Gospodarjem“ in pa „Straža“ smo sedaj izvanredno zadovoljni, ko nam prinašata tako zanimiva poročila o vojski. Tisk „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže“ je snažen in razviden; zato radi čitajo oba lista tudi stari ljudje, ki jim vid že peša. Novice vaših listov so sveže, poljudne in pisane brez tujk, tako, da nam v danih razmerah bolj ugajajo kot vesti, ki jih prinašajo dnevniki. — „Slovenski Gospodar“ se tiska sedaj že v skoro 13.000 iztisih, ponedeljkova „Straža“ pa v 7.000 iztisih, in petkova „Straža“ v blizu 3.000 iztisih. Vse to kaže, da so čitatelji z našimi listi res zadovoljni. — Da bode „Slovenski Gospodar“ imel vedno dovolj svežih novic, prosimo naše prijatelje, da nam odstopijo zanimiva pisma, ki jih pišejo ranjenci in vojaši z bojišča. — Končno pa prosimo naročnike, ki še niso poravnali ali obnovili naročnine, da to kmalu store.

* **Poročnik Henrik Šel,** nadučitelj v Zrečah pri Komjateh, je bil ranjen na bojišču. Nanj je padel konj in mu zmečkal levo bedro. Sedaj se zdravi doma v Zrečah.

* **Mladi junaki.** Na galiskem bojišču je dne 10. septembra umrl junaške smrti Lojzek Pernat, korporal 7. topničarskega polka. Padli junak je doma od Sv. Lovrenca nad Mariborom. Polkovnik je pisal o četu lepo pohvalno pismo o padlem sinu. Naj bo vrlému mladeniču, našemu pristašu, tuja zemljica lahka!

* **Novi poveljnik „belgijskega“ polka.** Podpolkovnik Friderik Scotti 47. pešpolka je imenovan poveljnikom pešpolka št. 27. Dosedanji poveljnik polkovnik Stauffer je bil, kakor znano, težko ranjen.

* **Srb pred deželnoobrambnim sodiščem.** V Gradcu je stal dne 13. oktobra pred deželnoobrambnim sodiščem čevljarski pomočnik Dragotin Milinkovič, ki je ubežal iz Srbije in delal v Gradcu. Ob neki priložnosti je hvalisal Srbijo, žaljivo govoril o Avstriji ter med drugim tudi rekel: „Farji so krivi vojske“. Obravnavo je vodil major-advitor dr. Sellger, ki je obsodil srbskega begunca na 16 mesecev težke ječe.

* **Maturanti-vojaki.** Gimnazijci, ki so bili te dni potrjeni v vojake in grede v vojaško službo dne 26. oktobra t. l., so dobili dovoljenje, da smejo, ako bi morali delati letos 8. razred, napraviti še prej takoj maturo.

* **V Strassu je umrl veletržec Frano Stiff.** Pokojni je imel v obmejnem St. Ilju velika vinogradna posestva. Bil je enih onih Nemcev, starega poštenega kova, ki niso sovražili Slovencev.

* **Pri Sv. Križu** tik Slatine se bode prihodnjo nedeljo, dne 18. t. m., ob priliki 50letnice posvečenja nadžupne cerkve začela roženvenška tridnevna podvodstvom treh č. g. lazaristov iz Celja. Popoldne bode velika procesija z Najsvetejšim za srečen izid sedanje vojske.

Zadnja poročila, došla v četrtek, 15. okt. Zopetni boji v Karpatih.

Dunaj, dne 14. oktobra popoldne. Generalni štab uradno razglasa: Sovražnik ima na črti Stry-Sambor-Medyka zelo močno utrjene postojanke. Naše čete so sovražnika napadle. Boji so na črti črti vedno bolj razsežni.

V Karpatih se je avstrijskim četam posrečilo, da so po Stiridnevni bojih zavzele prelaz Toronya. Avstriji zasledujejo sovražnika proti mestecu Wyskow v Galiciji.

Manjši boji so se vršili med avstro-ogrskimi in ruskimi četami tudi v dolini reke Visso na Ogrskem.

Mesto Sambor leži jugozahodno od Lvova, prelaz Toronya južno od mesta Stry, reka Visso pa se izliva nekoliko nižje od Marmaroš-Szigeta v reko Tiso.

Proti Varšavi!

Dunaj, dne 14. oktobra. Na izhodno-pruskem bojišču se je rusko prodiranje popolnoma ustavilo. Ruske čete so dne 12. oktobra poizkusile pri Schirwindtu obkoliti nemške postojanke, a njih poizkus se je ponesrečil. Nemci so napravili protinapad in so Ruse odločno porazili. — Izjavil se je tudi napad Rusov v smeri proti Bialli in Lycku. Prodiranje nemških čet proti Varšavi bo zelo močno uplivalo na vojni položaj v izhodni Prusiji in ob srednjem toku Visle. Ker so Nemci nedavno pred Varšavo ujeli 2000 Rusov in včeraj zopet 8000 ter so zaplenili 25 ruskih topov, se sklepa iz tega, da se proti Varšavi pomijejo zelo močne nemške čete. Da se je nemška armada nenadoma pojavila pred Varšavo, je rusko armadno vodstvo zelo presenetilo, Rusi pošiljajo sedaj močna vojaška krdela proti Varšavi.

Ob srednjem toku Visle so združene avstrijske in nemške čete dosegle pomembne uspehe. Ruski poizkusi, da bi južno od trdnjave Ivangorod predrii našo bojno črto, so se izjalovili.

Na galiskem bojišču je poslal sovražnik večje oddelke na črto med Przemyslom in Chyrowom. Rusi poizkušajo, da bi naše dosedanje uspehe na tej črti s protinapadi izbrisali. Naše čete pa so med tem dosegle že zopet znatne nove uspehe in ne bo več dolgo, ko bomo Ruse vrgli nazaj.

Vojska s Srbijo.

Zagreb, dne 14. oktobra. Mir, ki so nam ga dali že precej krotki Srbi, je od dne 8. oktobra zopet prekinjen. V noči od 8. na 9. oktobra so poskusili Srbi v obupnem boju zavzeti Črni vrh (1604 m visoka gora pri Petrovacu). Toda ta poskus so morali drago plačati. Izgubili so 2 pešpolka, 2 bateriji in več strojnih pušk. Od tega dne se Srbi ogibajo naše vojne črte. Razmere v srbski armadi so take, da morajo vojaštvo častniki s surovo silo naganjati v boje. Avstrijske čete postopajo nameoma tako počasi in previdno, da se jim noben korak ne ponesreči. Vsled tega so Srbi tudi prisiljeni, da morajo vedno tuhtati, kaj mi nameravamo. Nam to samo koristi, kajti na ta način mi uravnavamo tok vojne.

Naši napadi v zahodni Srbiji ugodno napredujejo in nam dajejo upanje, da kmalu slišimo razveseljiva poročila.

Prodiranje nemških armad.

Berolin, dne 14. oktobra. Iz glavnega nemškega vojnega štaba se poroča z dne 14. oktobra popoldne sledeče: Belgijske čete, med njimi tudi del antverpenske posadke, se naglo umikajo od mesta Gent proti zahodu do morske obali. Nemške čete jih zasledujejo. — Naše čete so zasedle mesto Lille. Ujele so 4500 Francozov, Francoske mestne oblasti so razglasile Lille kot odprto mesto, vključno temu so poslali Francozi iz Dinikirehna nekaj čet v Lille, ki so imele nalogo, da morajo vstrajati v boju tako dolgo, dokler ne pride pred Lille francoska armada, ki bi naj obkolila nemške čete. Ker pa te armade le ni bilo, ni imela obramba mesta nobenega pomena in je mesto pri zavzetju po nemških četah precej trpelo. — Pred bojno črto armade se ni zgodilo nič novega.

Dognalo se je, da so postavili Francozi v neposredni bližini škofovske cerkve v Reimsu dve težki bateriji. Nadalje se je dognalo, da dajejo Francozi raz stolp cerkve svetlobna znamenja. Umerno je tedaj, da bodo nemške čete streljale na sovražnika, ki se nahaja v neposredni bližini cerkve, čeprav bo pri tem cerkev zelo trpela. Torej Francozi so si sami krivi, če bo postala ta veličastna stavba žrtev vojske. — Na izhodnem bojišču so nemške čete porazile Ruse pri Schirwindtu ter ujele 3000 ruskih vojakov, zaplenile so pa 26 topov in 12 strojnih pušk. — Lyck so Rusi zopet zapustili, istotako Biallo.

Nemci proti Angliji.

Nemci imajo največji srd nad Angleže, ker niso imeli nobenega poštenega povoda, se vmešavati v vojsko. Zato je bilo verjetno, da se proti Angležem ne bodo bojevali samo na francoskem bojišču, ampak skušali priti tudi prav blizu angleške zemlje. In res poročajo listi, da korakajo Nemci sedaj, ko so zavze-